

**Hele Verden
i Skole 2010**

Lærermateriale

Indhold

Velkommen til Hele Verden i Skole 2010 / 3

IBIS - hvem er vi? / 3

Hele Verden i Skole-kampagnen / 3

Global undervisning - en del af folkeskolens Fælles Mål / 4

Folkeskolens Fælles Mål / 4

LæseRaketten / 7

Lærermateriale / 7

Den Globale Aktionsuge / 8

Indsamlingen "Spark skolen i mål - støt skoler i Angola" / 8

Salg af lodsedler / 9

Indsamling med raslebøsser / 9

Brug fantasien / 9

Præmier / 9

Størst chance / 9

Mest fantasifulde / 9

Flest penge / 9

Projektet i Angola - hvad går pengene til? / 10

Få oplægsholdere ud på din skole / 10

Hele Verden i Skole online - opgaveforslag til 6.-10. klasse / 10

Introduktion til opgaver alle trin / 11

Opgaveforslag til højtlesning / 12

Opgaveforslag til trin 1 / 15

Opgaveforslag til trin 2 / 19

Opgaveforslag til trin 3 / 25

Læs mere om kampagnen og hent LæseRaketten og lærermaterialet på www.ibis.dk/verdeniskole

Velkommen til Hele Verden i Skole 2010

Velkommen til Hele Verden i Skole, en kampagne, der sætter fokus på alle børns ret til uddannelse af god kvalitet. Kampagnen sætter global undervisning på skoleskemaet og giver eleverne mulighed for at lære om børns vilkår i Angola. Samtidig kan de aktivt være med til at gøre en forskel for børn i Angola.

Undervisningsmaterialet består af LæseRaketten og tilhørende lærermateriale. LæseRaketten indeholder både historier skrevet af danske børnebogs- og ungdomsforfattere og portrætter af børn fra Angola. I lærermaterialet her kan du finde opgaveforslag, der er trindelt og tilrettelagt efter folkeskolens Fælles Mål.

IBIS - hvem er vi?

IBIS er en dansk udviklingsorganisation, der arbejder for en retfærdig verden, hvor alle mennesker har lige adgang til uddannelse, indflydelse og ressourcer. IBIS arbejder med udvikling i Afrika og Latinamerika og sætter samtidig fokus på ulige vilkår gennem oplysning i Danmark. Dette gøres for at skabe større forståelse for de problemer, udviklingslandene står overfor, og samtidig pege på konkrete handlemuligheder. IBIS mener, at uddannelse er den bedste vej til at skabe udvikling, og vi har derfor skole- og uddannelsesprojekter både i Afrika og Latinamerika.

Hele Verden i Skole-kampagnen

Hele Verden i Skole er navnet på den danske del af den internationale kampagne "Global Campaign for Education". Børn fra 120 lande er hvert år med til at sætte fokus på børns ret til en gratis grunduddannelse af god kvalitet.

FN vedtog i 1948 Menneskerettighedserklæringen, hvori der står, at alle har ret til uddannelse. I 2000 tiltrådte næsten alle verdens ledere Dakar Erklæringen, hvori der er nedskrevet seks mål, der skal sikre, at alle børn får adgang til uddannelse inden 2015. For at hjælpe verdens ledere med at holde deres løfte tog IBIS i 2003 initiativ til Hele Verden i Skole-kampagnen. Dengang var der 115 millioner børn i verden, der ikke gik i skole. I dag er tallet 75 millioner. Det går heldigvis den rigtige vej, men der er stadig langt igen, hvis målet om Uddannelse for Alle skal nås inden 2015.

DE 6 DAKAR MÅL:

- Tilbud til de yngste
- Alle børn i skole
- Uddan unge og voksne
- Halvér analfabetismen
- Piger i skole
- God kvalitet

Global undervisning - en del af folkeskolens Fælles Mål

Hele Verden i Skole er en oplagt mulighed for at opfylde Undervisningsministeriets Fælles Mål i forhold til global undervisning. Viden om andre lande, sprogfærdigheder og international kultur- og samfundsforståelse er væsentligt for at deltage aktivt i et samfund præget af globaliseringen. Gennem Hele Verden i Skole-kampagnen kan dine elever:

- Lære om børn i Angola
- Opnå viden om børns rettigheder
- Identificere sig med børn fra andre lande
- Udvide deres viden om verden og forståelse af andre kulturer
- Reflektere over begreber som medansvar, demokrati, globalisering og ligeværd
- Opleve, at lande i Afrika ikke kun indeholder elendighed og fattigdom, men også glæde, håb og drømme
- Opleve glæde ved at læse

Historierne og portrætterne i LæseRaketten samt opgaverne i dette materiale er med til at opfylde dele af folkeskolens Fælles Mål for de forskellige fag.

Folkeskolens Fælles Mål

Højtlesning og Trin 1

Dansk

- Fremlægge, referere, fortælle og dramatisere
- Give udtryk for fantasi, følelser, erfaringer og beskrive viden om enkle emner
- Lytte med forståelse til oplæsning og fortælling og genfortælle indholdet
- Forstå, at tekster og andre udtryksformer kan udtrykke holdninger og værdier
- Lytte aktivt til andre og følge op med spørgsmål og respons

Billedkunst

- Fremstille skitser og billeder på baggrund af iagttagelser og andre sanseoplevelser samt følelser og forestillinger
- Tegne og male med vægt på fortælling
- Beskrive billeders indhold og historie i billedsamtaler

Musik

- Deltage i sanglege og bevægelseslege
- Lytte opmærksomt til korte musikstykker, der associerer til noget konkret
- Udtrykke oplevelse af musik i ord, billeder og bevægelse

Matematik

- Opstille, behandle og afkode enkle modeller, der gengiver træk fra virkeligheden, bl.a. vha. regneudtryk, tegninger og diagrammer (modelleringskompetence)
- Indsamle, ordne og behandle data

Trin 2

Dansk

- Give udtryk for fantasi, følelser, erfaringer og viden
- Udtrykke forståelse af det læste mundtligt og skriftligt
- Skrive sammenhængende fiktions- og fagtekster
- Forholde sig til holdninger og værdier i litterære tekster og andre udtryksformer
- lagttage forskelle og ligheder i sprog fra forskellige kulturer

Musik

- Lytte opmærksomt til musik med tydelige karakteristika
- Deltage i bevægelsesaktiviteter og i fællesdans af dansk og udenlandsk oprindelse
- Samtale om musikkens forskelligartede funktioner og virkninger i samfundslivet og i forhold til den enkelte

Hjemkundskab

- Sammensætte og tilberede enkle retter og måltider, der er kendetegnende for forskellige situationer, historiske perioder og kulturer
- Få en forståelse af mad og måltider i et socialt, kulturelt og historisk perspektiv
- Reflektere over og sætte ord på sansemæssige oplevelsers samspil med følelser, individuelle erfaringer og kultur samt det æstetiske i forbindelse med fødevarer og måltider

Natur/teknik

- Sammenligne og beskrive de forskelle i levevilkår, mennesker har forskellige steder på Jorden
- Sammenligne geografiske forhold og globale mønstre, der er karakteristiske for udvalgte regioner og andre verdensdele
- Kende udvalgte stednavne på regioner og lande i verden, herunder stednavne for verdens brændpunkter, kæmpebyer og verdenshavene

Kristendomskundskab

- Give udtryk for en begyndende bevidsthed om, at mennesker lever og opfatter verden forskelligt afhængigt af deres kultur og religion

Trin 3

Dansk

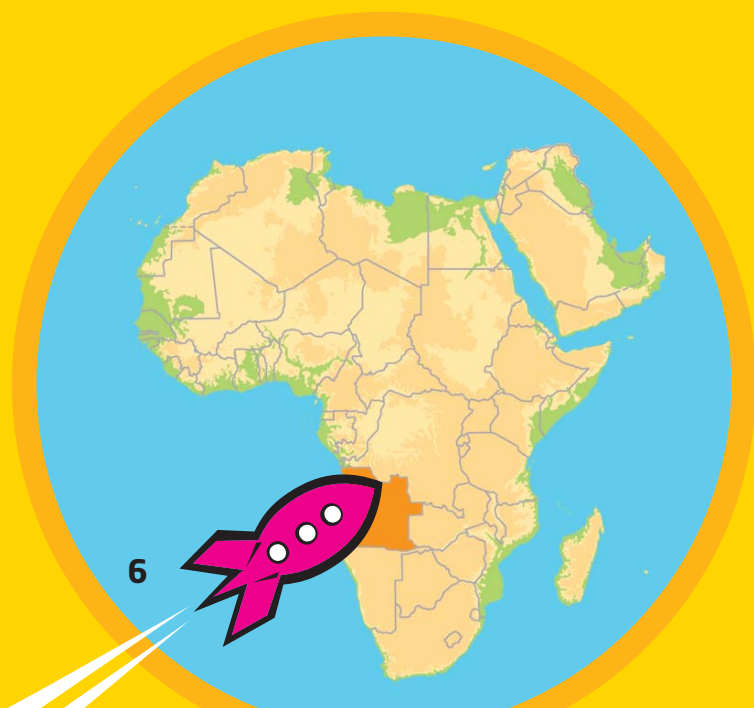
- Bruge talesproget forståeligt og klart i samtale, samarbejde og diskussion og fungere som ordstyrer
- Udtrykke fantasi, følelser, tanker, erfaringer og viden i sammenhængende form
- Finde og forholde sig til udtryk for værdier i andres udsagn og i tekster og andre udtryksformer
- Forstå samspillet mellem sprog og kultur og betydningen af sproglig mangfoldighed

Samfundsfag

- Give eksempler på politiske partier, interesseorganisationer og græsrodsbevægelser og anvende tilgængelige informationsbaser til at belyse sådanne organisationers synspunkter og interesser
- Fremskaffe empiriske oplysninger, der beskriver forskelle og ligheder i befolkningens levevilkår, levevis, tilhørsforhold og forestillinger
- Reflektere over, hvad egne og andres opfattelser af mennesker med anderledes levevilkår, levevis, tilhørsforhold og forestillinger betyder for gensidig accept og samspil i hverdagslivet
- Indgå sagligt i en demokratisk debat om samfundsmæssige problemstillinger og løsningsmuligheder

Geografi

- Kende til fordeling af rige og fattige regioner i verden
- Sammenligne egne levevilkår med levevilkår i fattige lande, kende til begrebet bruttonationalprodukt (BNP) samt en typisk erhvervsudvikling i henholdsvis rige og fattige lande
- Kende til egen kultur set i forhold til fremmede kulturer
- Beskrive levevilkår i forskellige regioner ved hjælp af geografiske kilder og hjælpemidler som oplevelser, fortællinger, billeder, film, kort, tekster, elektroniske medier og statistikker

LæseRaketten

Bogen LæseRaketten består i år af fem skønlitterære tekster, doneret af danske børne- og ungdomsbogsforfattere. Den indeholder også portrætter af angolanske børn, udarbejdet af medarbejdere fra IBIS, der har besøgt Angola. Desuden kan man i LæseRaketten læse tekster om børnearbejde og uddannelse for alle. Alle tekster er trindelt, så der er rig mulighed for differentiering i klassen, således at hver enkelt elev kan arbejde med tekster, der svarer til læsefærdighederne. Trindelene er vejledende og fordeler sig på højtlesning og trin 1, 2 og 3.

LæseRaketten sigter efter at skabe gode læseoplevelser for danske skoleelever, når de gør, hvad millioner af børn i verden ikke har mulighed for – de læser.

Lærermateriale

Opgaverne er trindelt som i LæseRaketten i højtlesning og trin 1, 2 og 3. Under hvert trin er der forslag til opgaver inden for fagene dansk, matematik, samfundsfag, billedkunst, hjemkundskab, geografi og natur/teknik. Hvert opgaveforslag knytter sig til en tekst i LæseRaketten eller til emnet Uddannelse for Alle.

Den Globale Aktionsuge

Verdens ledere har lovet at få alle børn i skole inden 2015. Aktionsugen, den 19. - 25. april, har i år ladet sig inspirere af VM i fodbold, der afholdes i Sydafrika. Vi vil sende Hele Verden i Skole og gøre politikerne opmærksomme på, at vi har et fælles mål - at sikre uddannelse til alle børn i verden. Mange fodboldspillere verden over støtter allerede Uddannelse for Alle. I kan i den anledning invitere en fodboldspiller ud på jeres skole, som kan fortælle om, hvorfor han støtter Uddannelse for Alle, og hvilken betydning hans uddannelse har haft for ham.

Din klasse kan være med til at vise, hvordan vi får alle børn i mål i VM-fodboldåret 2010. Hvor mange børn kan I få i mål? Vis det i skolens gymnastiksal eller på fodboldbanen - tag et billede og send det til IBIS. Du kan i LæseRaketten på side 64-67 og på www.ibis.dk/verdeniskole læse mere om, hvordan du og din klasse kan være med til at få alle børn i mål.

Indsamlingen "Spark skolen i mål - støt skoler i Angola"

Hvert år er der mulighed for at deltage i en indsamling, der har til formål at støtte Uddannelse for Alle. Formålet med indsamlingen er at hjælpe børn i fattige lande med at få adgang til en uddannelse. På den måde kan danske elever opleve, at de aktivt er med til at gøre en forskel for et barn i Angola, samtidig med at det øger den enkeltes bevidsthed om at tage et medansvar. Det er frivilligt, om I vil deltage i indsamlingen, men vi håber selvfølgelig, at du og din klasse vil være med til at sikre en bedre fremtid for børn i Angola. Der er tre forskellige måder at samle ind på:

Salg af lodsedler

Sammen med LæseRaketten vil I modtage 100 lodsedler. Hvis I får brug for flere, kan de bestilles på **www.ibis.dk/verdeniskole**. Lodsedlerne må sælges fra 1. marts til 24. maj 2010. Lodsedlerne koster 10 kr. stykket og må sælges til alle. Det kræver dog tilladelse fra jeres lokale politi, hvis I vil sælge dem fra en fast bod på et offentligt sted. Eventuelt usolgte lodsedler kan returneres til:

IBIS

Nørrebrogade 68 B

2200 København N

Mærk venligst kuverten med "Hele Verden i Skole" og antallet af returnerede lodsedler.

Indsamling med raslebøsser

Søndag den 25. april 2010 kan eleverne samle ind med raslebøsser hele dagen frem til kl. 18.

Børn under 13 år skal følges med en voksen

Børn mellem 13 - 18 år skal gå to og to

Husstandsindsamlingen må kun finde sted én gang hos hver husstand

Kontakt Hele Verden i Skole på tlf.: 35 20 05 29 eller verdeniskole@ibis.dk for at bestille raslebøsser og for at få mere information om indsamlingen.

Brug fantasien

I kan selvfølgelig også selv finde på kreative indsamlingsmuligheder. I kan f.eks. opføre et teaterstykke, lave cirkus eller koncert og tage entré til forestillingerne, eller I kan lade jer inspirere af den Globale Aktionsuge og arrangere en fodboldkamp, hvor I tager entré.

I kan også lave en markedsplads på skolen med forskellige boder, hvor I sælger mad, legetøj, drikkevarer, tegninger, smykker, malerier, lerfigurer osv. Eller I kan lave tombola, dukketeater og danseopvisning. Kun fantasien sætter grænser.

Præmier

Alle klasser har mulighed for at vinde præmier. Der er tre forskellige måder, I kan vinde på:

Størst chance

For hver 100 kr. I samler ind, får I et chancelod. Jo flere penge I samler ind, jo større chance har I for at vinde en præmie i denne pulje.

Mest fantasifulde

Din klasse kan vinde præmie for den mest fantasifulde indsamling. For at være med i denne pulje må I skrive til os og fortælle om jeres indsamling. I må også gerne sende billeder med. Skriv til verdeniskole@ibis.dk.

Flest penge

Selvfølgelig er der også præmier til klassen, som har samlet flest penge ind. Der er både en præmie til indskolingen, mellemtrinnet og overbygningen. Klassen deltager ved at be-

nytte indbetalingskortet på den indsamplingsplakat, som I finder i lærerkuverten. I kan også indbetale via netbank. Husk at skrive klasse, skole og by ved overførelsen. Hvis I ønsker at deltage i lodtrækningen, er sidste frist for indbetaling den 25. maj 2010.

Når I samler ind, er I først og fremmest med til at sikre, at børn i Angola får mulighed for at gå i en god og tryk skole. Men samtidig har jeres klasse chance for at vinde forskellige præmier. I kan for eksempel vinde et besøg af Hjemis-bilen til hele skolen eller et spændende besøg i Randers Regnskov eller Sagnlandet Lejre. I kan også vinde en tur i Cirkus Arena eller en biograftur for hele klassen.

Projektet i Angola - hvad går pengene til?

IBIS støtter i år et uddannelsesprojekt i Angola, der har lighed og kvalitetsundervisning i centrum. "Spark skolen i mål - støt skoler i Angola" hedder indsamlingen. For der er brug for rigtig meget støtte til skolerne i Angola, hvis alle børnene skal i mål uddannelsesmæssigt.

Mange angolanske børn, især piger, har bl.a. på grund af en lang borgerkrig fået spoleret deres skolegang. De skal nu tilbage til skolen. Det skal forældrene give dem lov til. Rigtig mange lærere i Angola har ikke selv en pædagogisk uddannelse og skal derfor trænes i at varetage undervisningen. De penge, som I indsamler, går derfor til:

- Særlige klasser, hvor store børn, som er droppet ud af skolen, får chancen for at tage seks års undervisning på kun tre år
- Forældreråd, som er med til at få især pigerne i landsbyerne i skole
- Efteruddannelse af lærere, så de angolanske piger og drenge kan komme i en skole, hvor undervisningen er af høj kvalitet og passer til eleverne

Få oplægsholdere ud på din skole

Som en del af arbejdet med LæseRaketten og den globale undervisning har I mulighed for at invitere gæstelærere ud på jeres skole. IBIS har en Hele Verden i Skole-gruppe, der kan byde ind med spændende foredrag, spil, teater mm. Og som noget nyt "LæseKaravanen", en gruppe unge og to projektledere fra IBIS, der har besøgt fokuslandet Angola og kommer hjem med billeder, historier, lege mm. LæseKaravanen vil kunne besøge ca. 50 skoler, og det vil blive efter først til mølle-princippet.

Hele Verden i Skole online - opgaveforslag til 6.-10. klasse

På www.ibis.dk/verdeniskole finder I fakta om Angolas historie og samfundsforhold med tilhørende opgaveforslag. Der er også opgavemateriale under overskrifterne: Angola, FN's 2015 mål, Uddannelse for Alle, fattigdom, sygdom og sundhed, demokrati og udviklingsbistand. Der kan også findes en historisk gennemgang af angolansk musik samt links til forskellige angolanske kunstnere.

Sidste års tilsvarende materiale om Mozambique er fortsat tilgængeligt på hjemmesiden.

Introduktion til opgaver alle trin

Introduktion til Afrika og Angola

Giv eleverne stikordene "Afrika" og "Angola". Hvad ved de om kontinentet, og hvad kommer de til at tænke på? Tal om det i klassen. Gentag øvelsen, efter I har arbejdet med LæseRaketten. Hvad har eleverne lært om kontinentet? Hvad er de blevet overrasket over? Er der fordomme, der er blevet afkræftet/bekræftet?

Lav et armbånd

Den internationale kampagne "Global Campaign for Education", som IBIS er med i, opfordrer alle skoleelever og andre, der støtter uddannelse for alle, til at lave et armbånd ud af et snørebånd, der kan bindes en eller flere gange rundt om håndleddet. Man kan hver især binde armbåndet, som man ønsker, eksempelvis med en knude eller en sløjfe. Armbåndet er et internationalt symbol på, at man støtter Uddannelse for Alle, og kampagnen opfordrer til, at man bærer armbåndet under VM 2010.

Opgaveforslag til højtlesning

Højtlesning Dansk

Paulinha - en pige med spark i

Tal om teksten (klassen)

Tal med eleverne om Paulinhas liv og hverdag. Lad evt. eleverne tegne en tegning fra en episode i Paulinhas hverdag. I kan for eksempel tale om:

- Hvor gammel er Paulinha, og hvad klasse går hun i?
- Hvem kan Paulinha lide at lege med i sin fritid?
- Hvilken sport kan Paulinha lide at dyrke?
- Hvad vil Paulinha gerne være, når hun bliver stor?
- Hvilket arbejde har Paulinhas forældre?
- Hvad tid står Paulinha sædvanligvis op om morgenen?
- Hvilke pligter har Paulinha derhjemme?
- Hvilke pligter har eleverne derhjemme?

Familiemønstre (klassen)

I modsætning til Danmark er det ikke usædvanligt, at man i Angola bor mange familiedlemmer under samme tag. Tal med eleverne om typiske familiemønstre i henholdsvis Angola og Danmark. I kan eksempelvis komme ind på, hvilke familiemedlemmer Paulinha bor sammen med, og derefter sammenligne med danske forhold. Spørg eleverne, hvem de bor sammen med, og om de kan forestille sig at bo sammen med bedsteforældre, tanter, fætre osv.?

Eleverne kan som hjemmeopgave lave et stamtræ. I kan finde en skitse af et stamtræ på www.ibis.dk/verdeniskole. I den forbindelse kan eleverne tale med forældre, bedsteforældre eller oldeforældre om, hvordan et familiemønster i Danmark så ud, da de var børn/unge. De elever, der ønsker det, kan optage deres bedsteforældres beretninger, så man efterfølgende kan tage udgangspunkt i disse ved en fælles diskussion i klassen.

Højtlesning Matematik

Paulinha - en pige med spark i

Hvilken sport dyrker I? (alene)

Paulinha elsker at spille fodbold og fortæller, at der er et pigefodboldhold i hendes kvarter. Lad eleverne lave en statistisk undersøgelse i klassen. De kan eksempelvis undersøge følgende:

- Hvor mange piger i klassen spiller/går til fodbold?
- Hvilken sportsgren er mest udbredt blandt henholdsvis drengene og pigerne?

- Eleverne kan lave et skema, der viser forskellige sportsgrene. Lad eleverne sætte kryds ud for de sportsgrene, deres klassekammerater dyrker, og på den måde finde ud af, hvilken en af sportsgrenene der er den hyppigste. (Søjlediagram)

Højtlesning Musik/Idræt **Paulinha - en pige med spark i**

Lege (klassen)

I teksten fortæller Paulinha om to lege, der minder om stikbold og Bro-bro-brille. Den leg, der minder om stikbold, kalder de PimPom. Kender eleverne disse lege eller nogle, der ligner? Tag evt. eleverne med i gården og leg.

PimPom: Legen skal foregå på en bane, der er ca. 10 meter fra den ene ende til den anden. Eleverne deles i hold A og B, fire-seks på hvert hold. Hold A deler sig i to grupper, der placerer sig i hver ende af banen. En spiller fra hold B placerer sig på midten af banen, hvor der også placeres 30-50 sodavandskapsler eller lignende. Hold A kaster en bold fire gange frem og tilbage til hinanden, imens spilleren fra hold B begynder at vende alle kapslerne, så hurtigt han/hun kan. Han må starte med at vende, når hold A starter med at kaste bolden. Når hold A har kastet bolden til hinanden fire gange, skal de prøve at ramme spilleren fra hold B med bolden. Bliver han ramt, skal han forlade banen, og den næste spiller fra hold B går ind og fortsætter spillet. Hvis spilleren fra hold B når at vende alle kapslerne, inden han bliver ramt af bolden, får holdet et point, og hold A og B bytter plads. Hvis alle spillere på hold B har været i midten og ikke har nået at vende alle kapslerne, går pointet til hold A, og de to hold bytter plads.

Bro-bro-brille: Børnene er delt i to hold, som trækker tov. Der er bare ikke noget tov. I stedet tager de forreste i rækken fat i hinandens hænder og holder godt fast, mens de to hold trækker i hver sin retning med armene rundt om hinandens maver. Dem, der falder først, har tabt.

På www.ibis.dk/verdeniskole kan I finde links til typisk angolansk musik. Lad eleverne lytte til musikken, imens de tegner, hvad de kommer til at tænke på, når de hører denne type musik.

Hvad er en heksedoktor?

En heksedoktor er en person, der menes at have overnaturlige kræfter. Heksedoktoren er i stand til både at velsigne og forbande andre mennesker. Det siges, at et menneske, der er blevet forbandet af en heksedoktor, vil ingen succes i livet få, og i værste fald vil han dø. Derimod kan velsignelsen fra en heksedoktor give immunitet over for livstruende sygdomme og bidrage til succes i livet. Derfor er der mennesker, især i traditionelle samfund, der opsøger en heksedoktor i forbindelse med sygdomme. I Afrika er det også almindeligt, at både politikere og sportsfolk opsøger heksedoktorer for at opnå succes.

Tegn historien (klassen)

Heste af snor er skrevet i et sprog, der nemt kan give eleverne billedassociationer. Lad eleverne tegne en episode fra historien enten under eller efter oplæsning. Bed herefter eleverne fortælle, hvad de har tegnet, og hvorfor de har tegnet den pågældende episode.

Beskriv personerne (klassen)

Hvilke personer hører vi om i historien? Lad eleverne beskrive disse personer med tillægsord.

- Heksedoktoren
- Faderen
- Sønnen
- Datteren på slottet
- Faderen på slottet
- Tjenestepigen

Eventyr (klassen)

Tal med eleverne om de typiske eventyrtræk i historien. I kan for eksempel tale om:

- Modsætninger
- Skurken og helten
- Fantasi og virkelighed

Kender eleverne andre eventyr? Hvilke ligheder er der mellem andre eventyr og *Heste af snor*?

Digt videre (klassen)

Historien lægger op til, at læseren skal gætte, hvad der sker efter historiens slutning. Tal med eleverne om, hvad de tror, der sker. Hvem lever lykkeligt til deres dages ende? I kan eksempelvis sætte jer i en rundkreds, hvor én elev begynder med at sige en sætning om det videre handlingsforløb, derefter siger den næste elev en sætning osv. Eleverne kan også vælge at lave et rollespil over det videre handlingsforløb.

Opgaveforslag til trin 1

Trin 1 Dansk
Jorge savner sin far

Dit liv - mit liv (klassen)

Tal om Jorges hverdag. Hvilke forskelle og ligheder er der i Jorges og elevernes liv? Tal for eksempel om:

- Hvordan ville det være ikke at have et fjernsyn?
- Hvordan ville det være at gå i en skole uden stole og borde?
- Hvordan ville du have det med at dele seng med din søster eller bror?
- Hvordan ville det være at leve uden en vandhane i huset, men i stedet være nødt til at hente vand ved floden?
- Hvad laver du i din fritid? Kan du lide fodbold ligesom Jorge?
- Hvad vil du gerne være, når du bliver stor?

Tip en 13'er (alene)

I portrættet af Jorge kan eleverne læse om Jorges hverdag. Hvor meget kan eleverne huske? Kopiér og uddel nedenstående opgaveark. Når I gennemgår de rigtige svar, kan eleverne ud fra dem udtrykke deres tanker om Jorges liv.

Sæt X	0	X	1
<i>Hvor gammel er Jorge?</i> 0) 8 år X) 9 år 1) 10 år	☐	☐	☐
<i>Hvor bor Jorge?</i> 0) På landet X) I byen 1) På gaden	☐	☐	☐
<i>Hvor sover Jorge?</i> 0) I en seng X) I en stol 1) På en madras	☐	☐	☐
<i>Hvad ejer Jorge?</i> 0) Et tv X) En radio 1) En skoleuniform	☐	☐	☐
<i>Hvad vokser i Jorges morfars træ?</i> 0) Æbler X) Pærer 1) Avocado	☐	☐	☐
<i>Hvad medbringer Jorge, når han skal i skole?</i> 0) En skammel X) En spand 1) En madpakke	☐	☐	☐
<i>Hvor mange elever er der i Jorges klasse?</i> 0) 43 X) 20 1) 14	☐	☐	☐
<i>Går Jorges lillebror i skole?</i> 0) Ja X) Nej 1) Nogle gange	☐	☐	☐
<i>Hvilken farve er Jorges skoleuniform?</i> 0) Rød X) Hvid 1) Blå	☐	☐	☐
<i>Hvad klasse går Jorge i?</i> 0) 3. klasse X) 6. klasse 1) 7. klasse	☐	☐	☐
<i>Hvad henter Jorge ved floden?</i> 0) Mælk X) Vand 1) Kaffe	☐	☐	☐
<i>Hvad kan Jorge lide at spille?</i> 0) Tennis X) Ishockey 1) Fodbold	☐	☐	☐
<i>Hvad vil Jorge være, når han bliver stor?</i> 0) Lærer X) Læge 1) Politimand	☐	☐	☐

Hent vand ved floden (klassen)

Mange børn overalt i Afrika henter vand ved floden. De bærer op til 20 liter vand på hovedet.

Lad eleverne prøve at bære en spand med vand på hovedet. De kan støtte spanden med et sammenrullet tørklæde på samme måde, som de gør i Angola og andre afrikanske lande.

Trin 1 Billedkunst **Jorge savner sin far**

Tegn en episode (alene)

Bed eleverne tegne en episode fra portrættet af Jorge. De kan eksempelvis tegne:

- Jorge på vej til floden
- De mange elever i klasselokalet - uden borde og stole
- Jorges og hans bror på den fælles madras
- Jorge, der leder efter avocado i træet
- Lad dem skrive en kort tekst, der beskriver, hvad der sker på tegningen

Tegn og skriv et postkort til Jorge (alene)

Lad eleverne tegne et postkort til Jorge. De kan tegne en episode fra deres egen hverdag. På bagsiden kan de skrive en lille tekst til Jorge, eksempelvis hvor de fortæller, hvad de har lavet eller skal lave i dag.

I kan vælge at udstille postkortene på jeres bibliotek, eller I kan sende dem ind til IBIS. Så udvælger vi nogle, som vi lægger på vores hjemmeside.

Dukketeater (grupper)

Lad eleverne lave små finger- eller papdukker på en pind. Efterfølgende kan de opføre teaterstykker for klassen. Eleverne kan selv digte en historie, men kan også tage udgangspunkt i en episode fra Jorges hverdag. Det kunne være Jorge på vej til floden efter vand med andre børn, Jorge og hans klassekammerater i skolen eller Jorge, der kravler i træet eller spiller fodbold.

På www.ibis.dk/verdeniskole kan I finde skabeloner til påklædningsdukker, der kan bruges til dukketeater.

Byg Jorges landsby (grupper)

Lad eleverne bygge Jorges landsby i pap, ler eller andre materialer. Eleverne kan hver især bygge huse, træer, floder, gangstier, skoler osv. og til sidst sætte det sammen til en hel landsby. På www.ibis.dk/verdeniskole kan I finde billeder af angolanske landsbyer, der kan bruges som inspiration.

Lad hver gruppe vise deres færdige landsby til resten af klassen, hvor de fortæller om, hvilke overvejelser de har haft, og hvorfor de har skitseret landsbyen, som de har. I kan eventuelt tage billeder af landsbyerne og lægge dem på skolens hjemmeside, så forældrene kan se dem.

Trin 1 Dansk

Emile er bare skøn

Tal om historien (klassen)

Lad eleverne beskrive Emile. I kan for eksempel komme ind på:

- Hvad er Emile god til?
- Hvordan driller Emile sin lillesøster og sine forældre?
- Hvorfor tror I, at Emile driller en gang imellem?
- Hvorfor tror I ikke, at Emile vil indrømme, at det er ham, der driller?
- Driller I nogen gange jeres søskende eller forældre?
- Hvorfor tror I, at børn nogen gange driller andre?
- For sjov? For at få opmærksomhed? For at afprøve grænser?
- Eleverne kan også skrive en kort tekst om mobning. De kan eksempelvis genfortælle en episode, hvor de selv drillede en bror, mor, ven eller en anden person, eller om en episode, hvor de selv er blevet drillet

Læs og mim (klassen)

Saml klassen i en rundkreds. En passage fra historien læses op. Det kan eksempelvis være den, hvor Emiles forældre lader, som om de ikke kan se Emile. Mens der bliver læst højt, skal tre elever mime henholdsvis Emile og hans forældres bevægelser.

Trin 1 Billedkunst

Emile er bare skøn

Lav en tegneserie (alene)

Lad eleverne tegne en tegneserie med tilhørende tekst, der viser en episode fra teksten. Det kan eksempelvis være:

- Emile, der kaster en sten over muren og rammer sin far i nakken
- Emile, der vælter sin lillesøster, mens han spiller fodbold
- Emile i sengen med snavsede fødder
- Eleverne kan også tegne en tegneserie med tilhørende tekst, der tager udgangspunkt i en situation fra deres egen hverdag med deres familie eller kammerater

Opgaveforslag til trin 2

Trin 2 Dansk
Lørdag sover Baby længe

Dit liv - mit liv (alene)

Kopier og uddel opgaven i boksen nedenfor.

Lad eleverne sammenligne deres liv med Babys liv. Hvad har de til fælles med Baby, og hvordan er deres liv forskellige?

Eksempel

Hvad laver Baby søndag morgen?

Babys svar

Går i kirke

Dit svar

Sover

Spørgsmål

Babys svar

Dit svar

Hvem deler Baby værelse med?

Hvor har Baby sit tøj henne?

Hvilke idoler har Baby?

Hvad tid tager Babys forældre på arbejde?

Får Baby lommepenge?

Hvad laver Babys mor om aftenen?

Hvad vil Baby være, når hun bliver stor?

Skriv Babys dagbog (alene)

Lad eleverne skrive Babys dagbog, hvor de beskriver hendes tanker for en dag. Lad dem bagefter skrive en dagbog, hvor de beskriver deres egne tanker for en dag. Hvordan er Babys tanker og deres egne tanker henholdsvis forskellige og ens?

Eleverne kan læse hinandens dagbøger og kommentere dem. Bed dem fortælle hinanden, hvad der er godt, og hvad de kunne tilføje for at gøre dagbogen bedre.

Trin 2 Musik

Lørdag sover Baby længe

Idoldyrkelse - (klassen)

Baby er vild med Michael Jackson, Beyoncé og Hannah Montana. Hun kan også godt lide både kizomba og kuduro, som er moderne angolansk musik. Hun dyrker sine idoler ved at danse til deres musik. På www.ibis.dk/verdeniskole kan I finde links til angolansk musik. Tal med eleverne om, hvilken musik de kan lide, hvem deres idoler er, og hvordan de dyrker dem?

Dans til musik (grupper)

Eleverne kan gå sammen i grupper og øve sig på en dans til den musik, de kan lide, som de efterfølgende opviser for resten af klassen. Hvis nogle elever vælger at danse til angolansk musik, kan I sende en video ind til IBIS. Så lægger vi klippet ud på vores hjemmeside.

Trin 2 Kristendomskundskab

Lørdag sover Baby længe

Ca. halvdelen af den angolanske befolkning dyrker traditionelle afrikanske religioner. Med undtagelse af et mindre antal muslimer og andre trosretninger er resten af befolkningen kristne; 38 % er katolikker, mens 15 % er protestanter.

Katolicismen i Angola er en arv fra kolonimagten Portugal, hvor katolicismen er den største religion. Under kolonitiden blev mange protestantiske grupper undertrykt, og mange af disse forlod landet. I dag er der religionsfrihed i Angola, og mange protestanter er vendt tilbage til landet.

Kilde: http://atheism.about.com/library/irf/irf03/blirf_angola.htm

Religion og dens betydning (klassen)

Babys familie er katolikker. Tal med eleverne om den betydning, religion har i forskellige menneskers liv. I kan eksempelvis tage udgangspunkt i Babys situation:

- Hvordan dyrker Babys familie deres religion?
- Hvor tit tager Babys familie i kirke?
- Tror I, at religion hjælper troende mennesker, eksempelvis Babys familie, til et bedre liv?
- Er der elever, der går i kirke, og hvor tit?
- Er der elever i klassen, der skal konfirmeres? Hvorfor/hvorfor ikke?

Trin 2 Dansk
Sagen om den farlige formel

Genre (klassen)

Tal med eleverne om historiens genre. Du kan eksempelvis komme ind på, hvad der typisk karakteriserer en krimi. Derefter kan eleverne komme med forslag til, hvilke passager i historien, de mener, der gør historien til en krimi.

Karakteristik af Cornelius og Formel-Folmer (klassen)

I en krimi er der sædvanligvis en skurk og en helt. Hvilken rolle spiller henholdsvis Cornelius og Formel-Folmer i historien? Er der noget atypisk ved disse roller?

Skriv en krimi (alene)

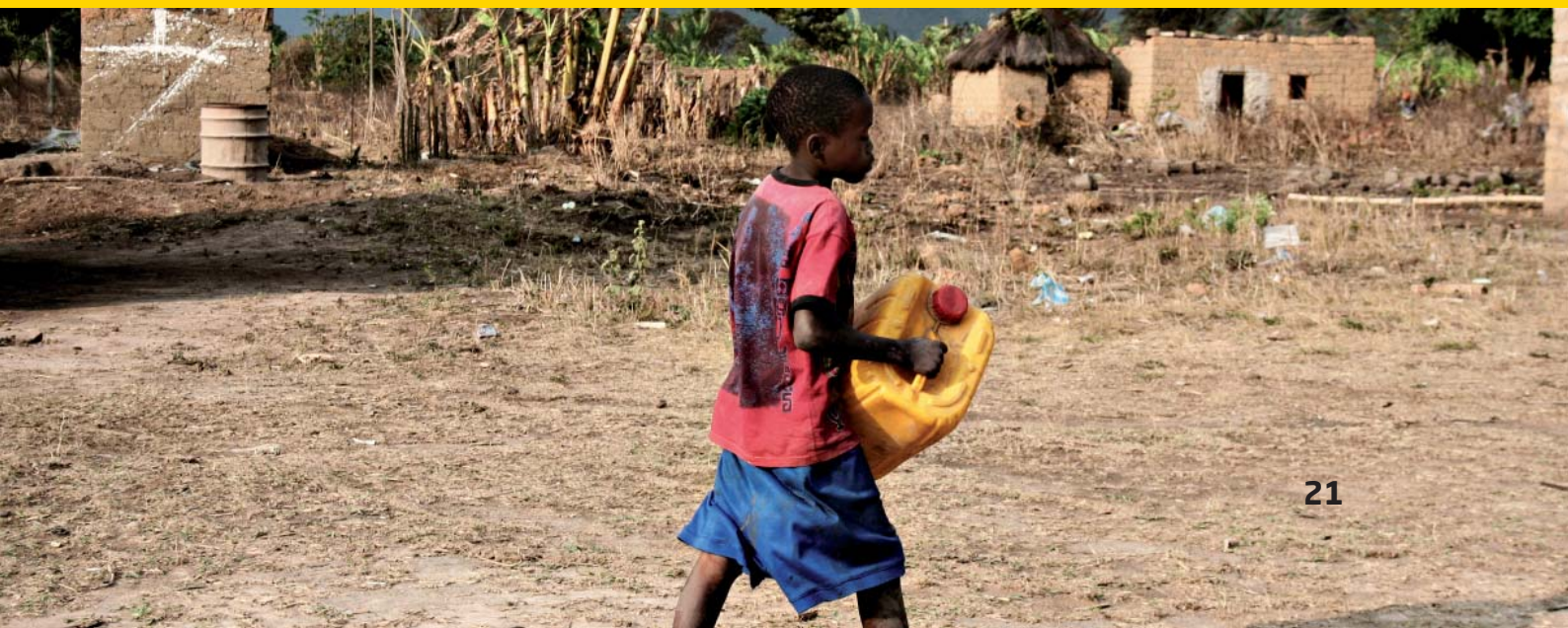
Lav i fællesskab en brainstorm over, hvilke elementer og personkarakterer der er gode at have med i en krimi. Med udgangspunkt i denne brainstorm kan eleverne skrive deres egen krimi.

Trin 2 Dansk
Børnearbejder hos sin moster

Tal om teksten (klassen)

Tal med klassen om den situation, Noguerra befandt sig i, da han boede hos sin moster, og hvordan hans situation er i dag. Eleverne kan også arbejde to og to med følgende spørgsmål:

- Hvilken betydning har det for Noguerras fremtid, at han aldrig har gået i skole?
- Hvad er Noguerras chancer for at blive olieingeniør, når han ikke har gået i skole?
- Hvordan forestiller eleverne sig, at deres fremtid ville se ud, hvis de ikke havde mulighed for at gå i skole?
- Hvilke fremtidsdrømme og drømmejob har eleverne? Kræver disse en uddannelse?
- Hvilke jobs er mulige, hvis man ikke kan læse, skrive og regne?

Læseteater (grupper)

Lad eleverne leve sig ind i Noguerras hverdag. Inddel eleverne i grupper. Hver især skal de vælge en episode fra teksten, som de digter videre på og skriver replikker til. Det kan f.eks. være Noguerra, der arbejder hos sin moster. Hvordan bliver han behandlet af mosterens familie? Det kan også være en episode, der viser, hvad der sker, lige efter han er stukket af. Hvem møder han på sin vej? Eller måske en episode, der viser gensynet med hans familie.

Hvad mener I, børnearbejde er? (grupper)

Lad eleverne diskutere i grupper, hvad børnearbejde er.

Spørgsmål til inspiration:

- Er det i orden at have et fritidsjob, gøre rent derhjemme, tage opvasken osv.?
- Hvor gammel skal man være for at have et fritidsjob/pligter derhjemme?
- Har eleverne et fritidsarbejde, og hjælper de til derhjemme?
- Får eleverne lommepenge?
- Er der forskel på det arbejde, børn i Angola og Danmark har?
- Er det i orden, at nogen børn arbejder i stedet for at gå i skole?
- Kan børn arbejde for meget?

Eleverne kan afslutte med at fortælle resten af klassen, hvad de er kommet frem til, og om de har været uenige om noget.

På www.ibis.dk/verdeniskole kan I finde en PowerPoint om børnearbejde.

Børnekonventionen (klassen)

Tal med eleverne om børnekonventionen. Børnekonventionen kan printes ud fra www.ibis.dk/verdeniskole. Lad eleverne komme med deres bud på, hvorfor de tror, at den ikke altid bliver overholdt? Måske har de også ideer til punkter, man kunne tilføje konventionen.

Skriv en klassekonvention (grupper)

Eleverne kan udarbejde en klassekonvention med regler, der skal overholdes i klasse-lokalet. Det kan f.eks. være, at man ikke må snakke grimt til hinanden, afbryde hinanden osv. Skriv alle punkterne på en planche, der underskrives af alle eleverne.

Trin 2 Hjemkundskab

Angolansk mad i den danske skole (grupper, klassen)

Kokkene Nikolaj Kirk og Mikkel Maabjerg besøgte 6.u på Øster Farimagsgade Skole. Her lærte de eleverne at lave mad fra Angola. Menuen stod på gryderet med bønner, og humøret var højt, mens kogegryderne boblede.

Find opskriften og se flere billeder fra arrangementet på **www.ibis.dk/verdeniskole**

I forbindelse med tilberedningen af retten kan I tale om:

- Ingredienserne i retten i forhold til ingredienserne i det danske køkken
- Rettens ernæringsmæssige fordeling af fedt, protein og kulhydrat: På <http://www.foodcomp.dk> under menupunktet 'søg fødevarerdata' kan eleverne finde energifordelingen i de anvendte fødevarer
- Typiske fødevarer i henholdsvis Angola og Danmark
- Madkulturer og madtraditioner

Trin 2 Natur og teknik **Alle tekster på trin 2**

Portræt af Angola (alene, grupper)

Lad eleverne forestille sig, at de har besøgt Angola. Hvad er deres indtryk af landet? Eleverne kan starte med at finde informationer om Angola på nettet, eksempelvis på **www.ibis.dk/verdeniskole.dk**. Her kan der også findes en skitse over, hvilke punkter der er relevante at have med, når man skal undersøge et land.

Eleverne kan lave en planche eller PowerPoint med tekst og billeder, som de til sidst fremlægger for resten af klassen.

Drømme (klassen)

Både Baby og Noguerra har drømme om fremtiden. De vil gerne være olieingeniører. I kan diskutere vigtigheden af at gå i skole, hvis man vil have sine drømme opfyldt.

Lad eleverne forestille sig to scenarier:

- Baby og Noguerra færdiggør deres uddannelser
- Baby og Noguerra færdiggør ikke deres uddannelser

Hvordan ser Baby og Noguerras liv ud fem eller ti år ude i fremtiden? Lad eleverne skrive en tekst eller lave et rollespil over de to scenarier.

I kan også komme ind på, hvilke drømme eleverne har for deres fremtid.

Børnekultur (klassen)

Tal med eleverne om kultur. I kan eksempelvis komme ind på:

- Hvad betyder kultur?
- Hvad er børnekultur?
- Hvad vil det sige at tilhøre en bestemt kultur? Og kan man tilhøre flere?
- Kan der være forskellige kulturer inden for et lands grænser?
- Hvorfor er kulturen ikke den samme i alle lande?

Trin 2 tværfagligt **Alle portrætter på trin 2**

Den kulturelle avis (alene, grupper)

Lad eleverne skrive artikler under overskriften 'Den kulturelle avis'. Til sidst kan alle artikler med tilhørende billeder sættes sammen til et blad/en avis, så alle elever får mulighed for at læse hinandens artikler. Eleverne kan skrive artikler, hvor de sammenligner børnekultur i Danmark og Angola eksempelvis med udgangspunkt i: musik, skolesystem, hobbyer, fritidsarbejde/pligter i hjemmet, religion, fremtiden eller drømme. Eleverne kan selv navngive den færdige avis.

De fire hjørner (klassen)

I hver af klasselokalets hjørner sættes sedler op med et standpunkt om at gå i skole eller ikke gå i skole. Standpunkterne kan være:

- Man kan sagtens klare sig uden at gå i skole
- Man kan godt klare sig uden at gå i skole, men man er bedre stillet, hvis man har gået i skole
- Det er ok ikke at gå i skole, hvis ens familie har brug for, at man arbejder
- Man kan ikke klare sig uden at gå i skole

Eleverne skal stille sig ved det standpunkt, som de er mest enige i. Lad elever fra hvert hjørne forklare, hvorfor de har stillet sig ud for det standpunkt, som de har. Efterfølgende kan eleverne skifte hjørne, hvis andre elevers argumenter har overbevist dem om noget andet. Lad dem forklare, hvorfor de har skiftet standpunkt.

Opgaveforslag til trin 3

Trin 3 Dansk
Julietta fik en ny chance

Tal om teksten (klassen)

Tal med eleverne om Juliettas liv. Eleverne kan også gå sammen to og to og arbejde med følgende spørgsmål:

- Hvorfor har Julietta ikke gået i skole i fem år?
- Hvad har Julietta lavet i de fem år, hun ikke har gået i skole?
- Hvad er grunden til, at Julietta går i skole i dag?
- Hvordan er undervisningen i Juliettas nye klasse?
- Hvordan er undervisningen i henholdsvis en typisk angolansk og dansk skole?

Skole eller ej? - skriv et essay (alene)

Tal med eleverne om forskellen på ikke at gide at gå i skole og ikke at have muligheden for at komme i skole. I kan komme ind på de problemstillinger, henholdsvis danske og angolanske unge står overfor. Hvilke problematikker kan opstå for unge i et samfund, hvor der er mange muligheder inden for uddannelsessystemet? Hvilke problematikker opstår typisk i et samfund, hvor man ikke har disse muligheder? Lad eleverne reflektere over, hvilke fremtids- og jobmuligheder man har, hvis man hverken kan skrive, læse eller regne. Eleverne kan skrive et essay, hvor de udtrykker deres holdning til emnet.

Tal om teksten (klassen)

Spørgsmål til inspiration:

- Hvorfor tror høvdingen ikke på den fremmedes udtalelser om Djengo?
- Hvorfor bliver den fremmede straffet for sine udtalelser?
- Hvorfor slipper Maya Ayos hånd til sidst?
- Eksisterer der stadig samfund, hvor mennesker bliver straffet for at ytre sine holdninger?
- Kender eleverne til nogen uskrevne regler eller normer, der gør sig gældende i nogle samfund, men ikke i andre?

Den varme stol - et rollespil og en analysemetode (klassen)

Lad eleverne lave en karakteristik af de fremtrædende personer i teksten. I kan eksempelvis bruge nedenstående model.

- Læs teksten
- Stil tre-fem relevante spørgsmål til hver af de personer, der er vigtige i teksten
- En elev sættes i den varme stol. Denne elev påtager sig rollen som en af personerne fra teksten og forsøger at svare troværdigt på de andre elevers spørgsmål
- Lad forskellige elever få pladsen i den varme stol

Manga-tegninger (alene, grupper, klassen)

Historien er illustreret med de populære manga-tegninger. Tal om, hvad der karakteriserer denne type illustrationer. På www.tegnmanga.dk kan I læse mere om manga-tegninger.

- Hvorfor er manga-tegninger blevet så populære?
- Kender I andre historier, hvor manga-tegninger er brugt som illustrationer?

I kan arbejde med billedanalyse, og eleverne kan selv udarbejde en tekst med tilhørende manga-illustrationer.

Trin 3 Samfundsfag

Scenarium (grupper)

Lad eleverne gruppevis debattere et scenarium, som udspiller sig i en fiktiv landsby i Angola. Find scenariet på **www.ibis.dk/verdeniskole** og uddel det til eleverne. Lad eleverne dele rollerne imellem sig. Eleverne skal diskutere, om landsbyen skal have en skole eller ej. Inden diskussionen går i gang, kan eleverne hver især forberede synspunkter og løsningsforslag ud fra den rolle, de har fået tildelt. Du kan evt. vælge en elev, der skal fungere som ordstyrer under landsbymødet. Måske opnår gruppen ikke enighed, i så fald må de konkludere mulige løsningsforslag. De kan eventuelt stemme om løsningsforslagene på demokratisk vis.

Grupperne kan fremlægge deres argumenter, løsningsforslag og resultatet af diskussionen for resten af klassen.

Landesammenligning (alene, grupper)

Lad eleverne indsamle information om Angola og Danmark, som de til sidst sammenligner. De kan finde information om:

- Økonomi
- Sundhedsvæsenet og sygdomme
- Undervisningssystemet og analfabetisme
- Befolkningstæthed
- Gennemsnitslevealder

Eleverne kan eksempelvis samle deres informationer i en avis.

Trin 3 Geografi

Slikeksperiment (klassen)

Denne opgave lægger op til en diskussion om fordelingen af verdens ressourcer.

Hæld en lille del af en pose slik eller popcorn i en skål og resten af posen i en andel skål. To - tre elever må dele indholdet af den store skål, mens resten af klassen skal dele indholdet af den lille skål. Afvent elevernes reaktion. Når de begynder at tale om, at det er uretfærdigt, er der åbnet for en diskussion af ressourcefordeling. I kan for eksempel tale om:

- Er det retfærdigt, at ressourcerne ikke er ligeligt fordelt i verden?
- Hvem kan gøre noget for en mere retfærdig ressourcefordeling?
- Bør man give noget til dem, der har mindre end en selv?
- Gav eleverne med meget slik noget til dem, der ikke havde så meget?

Temaopgave/ugeopgave (alene, grupper)

Lad eleverne skrive en temaopgave/ugeopgave om eksempelvis Angolas olieindustri, råvarer eller klima. Eleverne kan søge information om Angola på nettet, eksempelvis på www.ibis.dk/verdeniskole, hvor der ligger forslag til flere emner.

Trin 3 Dansk

I 5. klasse efter 10 år uden skolegang

Nyhedsartikel (alene)

Lad eleverne forestille sig, at de er journalister. De har besøgt Angola, hvor de har mødt flere børn, bl.a. Manucio. De skal nu skrive en artikel om Manucio og hans liv. De kan eksempelvis komme ind på følgende:

- Hvordan har borgerkrigen påvirket Manucios liv?
- Hvordan er Manucios liv i dag?
- Hvilke fremtidsmuligheder har Manucio?
- Hvad er Manucios bud på, at befolkningen i Angola er fattig, når landet har så høj en olieindtægt?

De kan afslutte artiklen med selv at komme med et bud på, hvad de tror, der kan medvirke til at ændre vilkårene for den fattige befolkning i Angola. Der kan findes mere information om emnet på www.ibis.dk/verdeniskole.

Eleverne kan også vælge at skrive om en anden person, de har læst om i LæseRaketten.

Skolesystemer (alene)

Lad eleverne lave et interview med lærere, forældre, bedsteforældre, kammerater etc. Interviewet kan eksempelvis handle om:

- Hvordan var den danske folkeskole, da de gik i skole, og kan den på nogen måde sammenlignes med det nutidige angolanske skolesystem?
- Er der bedsteforældre, der ikke har haft mulighed for at tage en uddannelse, da de var unge?
- Hvad er god undervisning?
- Hvad er godt/dårligt ved henholdsvis det danske og angolanske skolesystem?
- Burde der være mere disciplin i den danske folkeskole?

Lad eleverne præsentere interviewene i klassen og tal om, hvad holdningen er til uddannelse.

Læselyst (klassen)

Tal med eleverne om teksten. I kan for eksempel tale om:

- Hvordan har eleverne det med at læse?
- Kan de genkende nogle af Leos tanker?
- Læser eleverne kun det, de skal, eller læser de også selvvalgte bøger i fritiden?
- Hvorfor er det vigtigt at kunne læse?

Eleverne kan også vælge at lave et interview med en klassekammerat. Ovenstående spørgsmål kan bruges som inspiration.

Kreative skriveøvelser (alene, klassen)

Don't tell it, show it – siger man. Lad være med at fortælle om tingene, det virker bedre og stærkere, hvis du viser dem for læseren.

Eksempel

- Gelænderet var glat og koldt. (Tell it)
- Da jeg gik ned ad trappen, måtte jeg støtte mig til gelænderet. Min hånd gled, og det føltes iskoldt gennem hele kroppen. Bare jeg havde taget vanter med. (Show it)

Opgave

Skriv sætningerne om, så læseren kan se det for sig.

- Faren virkede sur, da han kom hjem
- Hun så uhyggelig ud
- Det var både koldt og meget mørkt i skoven
- Lad også eleverne finde sætninger i historien, der er vist og ikke bare fortalt

En gyselig stil (alene)

Tal med eleverne om gyserhistorien som genre. Hvilke karaktertræk indgår i en typisk gyserhistorie? Lad derefter eleverne skrive deres egen gyser, der bygges op efter "show it"-modellen. Eleverne kan eksempelvis forestille sig, at de er hovedpersonen i en bog, de finder på skolens bibliotek. Hvad sker der? Eleverne kan bruge nedenstående boks som inspiration.

Gode råd når du skriver en gyser:

Før du går i gang: Hvor og hvornår skal gyseren foregå?

Hvilke personer skal være med?

Er der nogen overnaturlige væsner?

Anslag: Dit anslag skal gerne fange læserens opmærksomhed. Nogle gysere er spændende fra starten af, andre begynder stille og roligt og bliver efterhånden mere og mere spændende.

Surprise eller suspense: Skal der ske noget overraskende og uventet? (surprise)
Eller er du en alvidende fortæller, der ved mere end hovedpersonen? (suspense)

Spor: Spor kan være med til at opbygge spændingen. For eksempel en bil, der ikke kan starte, eller en kniv, der mangler i skuffen.

Gyselige ord: Angst og spænding skal mærkes: håret rejste sig, sveden springer frem, kroppen stivner osv.

Korte sætninger: Korte sætninger kan være med til at skabe spænding.

Skriv en artikel (alene)

Lad eleverne forestille sig, at de er journalister. De skal skrive en nyhedsartikel om Leos forsvinden. De kan også vælge at gå sammen i grupper og lave en reportage på video.

Skriv en slutning (alene)

Lad eleverne skrive videre på historien. Hvad er der sket med Leo, og kommer han tilbage? Når Louise at komme hjem, eller sker der noget på vejen? Hvad sker der, når Louise læser bogen? Er det hele bare fantasi?

Lærermaterialet til LæseRaketten 2010 er udviklet af IBIS, Hele Verden i Skole 2010-kampagneteamet.

Kopier gerne til undervisningsbrug med kildeangivelse. Alle rettigheder er forbeholdt IBIS, forfattere og illustratorer.

Marie Louise Svendsen og Kristian Lund Jespersen har udvalgt, redigeret og skrevet hovedparten af opgaverne. Ansv. redaktør: Helle Gudmandsen.

Illustrationer og foto

Hanne Selnæs, Mikkel Østergaard, Jan Kjær, Kristian Lund Jespersen og Erik Petri.

Grafisk tilrettelægning

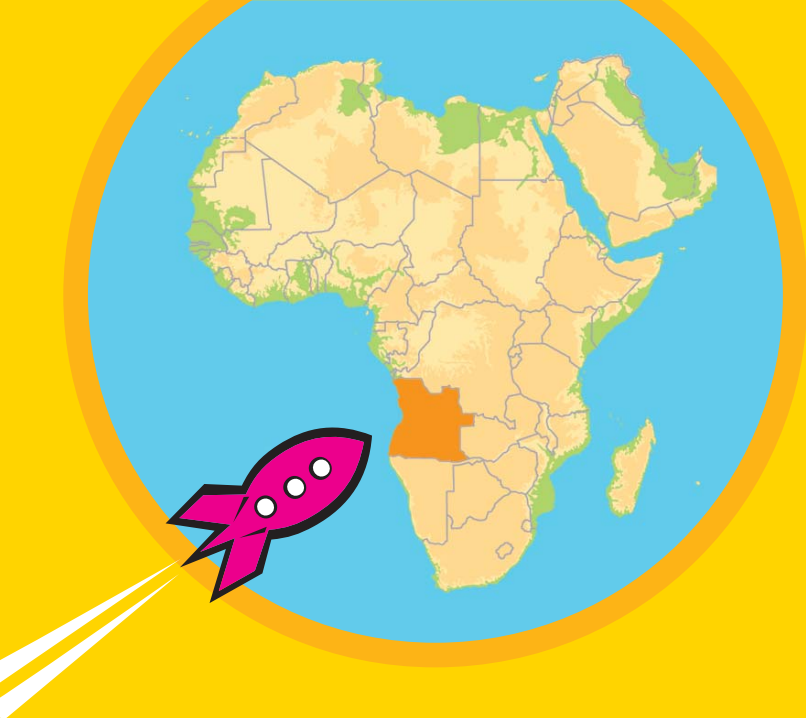
Oktan, Peter Waldorph.

Tryk

Mediefabrikken

LæseRaketten uddeles gratis til alle deltagere i Hele Verden i Skole-kampagnen. IBIS vil gerne takke for de flotte bidrag fra forfattere, illustratorer, virksomheder og institutioner, der har gjort dette muligt.

Efter kampagnens afslutning vil det være muligt at købe LæseRaketten, så længe lager haves.
Kontakt IBIS, Nørrebrogade 68 B, 2200 København N
eller verdeniskole@ibis.dk

Den Globale Aktionsuge

Vær med i den Globale Aktionsuge den 19.-25. april 2010, som er inspireret af VM i fodbold. FIFA og internationale fodboldspillere støtter i år budskabet: 1GOAL - Education for All. Danske skoleelever kan også være med til at bakke kampagnen op.

Hvor mange børn kan der være i jeres mål på fodboldbanen? Hvordan ser det ud, hvis hele klassen lægger sig på fodboldbanen og med deres kroppe viser ordene "1GOAL"? Vis hvordan alle børn kommer i mål.

Send jeres billeder til **verdeniskole@ibis.dk**. Eller støt 1GOAL på **www.ibis.dk/abc**.

www.ibis.dk/verdeniskole

IBIS

Nørrebrogade 68 B
2200 København N
Tlf.: 3535 8788

GLOBAL CAMPAIGN FOR
EDUCATION
www.campaignforeducation.org